

De Volkskrant 14-10-2013

KLASSIEK

DAAN MANNEKE

**Manneke, Rihm, Duruflé.
Groot Omroepkoor o.l.v. Gijs
Leenaars.**

Amsterdam, Concertgebouw,
12/10.

Hoe je kubieke meters akoestiek benut, leerde Manneke van zijn voorzaten in de Venetiaanse San Marco.

Een trillende nevel. Een zwerm zoevende bijen. Een onwerelds *Vader Jacob* dat de muren van het Amsterdamse Concertgebouw liet vibreren. Die climax bereikte *Canti ornati*, een nieuw stuk van Daan Manneke dat z'n première vond in de NTR ZaterdagMatinee. De componist had er het Groot Omroepkoor speciaal voor in zevenen geknipt. De klanken wolften niet alleen op vanaf het podium, maar ook vanuit de zaal en vanaf de balkons.

Het publiek mocht het opvatten als statement: wen er maar aan, want het gaat vaker gebeuren. Sinds de Radio Kamer Filharmonie als stut onder de ZaterdagMatinee is weggeschopt, zet de concertserie de tering naar de nering. Zo komt het Rotterdams Philharmonisch Orkest dit jaar een paar programma's in Amsterdam herhalen. En het Groot Omroepkoor, dat de bezuinigingen ternauwernood wist te overleven, vult voortaan op eigen houtje één concert per seizoen.

Met de opdracht aan Daan Manneke (73) wisten de zangers op voorhand dat ze de veilige groep moesten verlaten. Niet voor niets voert de componist de geuzennaam 'kapelmeester van de ruimte'. Hoe je kubieke meters akoestiek benut, leerde Manneke van zijn voorzaten in de Venetiaanse San Marco. Daar experimenteert men al sinds de 16de eeuw met architectuur en klank.

Canti ornati ('versierde gezangen') begon overzichtelijk: half koor links, half koor rechts, plus Leo van Doeselaar achter het grote orgel. Op Latijnse tekst klonk een lofzang uit het *Boek der Wijsheid* van de rabbijn Jezus Sirach. Zuilen van geluid werden versierd met weerspannige, quasi-improvisatorische motiefjes. Soms maakten de twee koren een eb-en-vloedbeweging: aanzwellen en afnemen, met kabbelende golfjes orgel erdoorheen.

Nadat het Groot Omroepkoor zich onder orgelspel verder had opgesplitst, hing de luisterervaring vermoedelijk af van je plaats in de Grote Zaal. Thuis rolde *Canti ornati* stukken gedetailleerder uit de radiospeakers. Toveren met akoestiek blijkt een hele kunst.

In Wolfgang Rihms *Sieben Passions-Texte* schuifelde het Groot Omroepkoor in vertrouwde formatie over de notenbalk. Rihm levert dichte vlechtwerken, met desoriënterende wendingen die schreeuwen om een secure gids. Die stiel lag dirigent Gijs Leenaars minder dan de zoete schittering in het *Requiem* van Maurice Duruflé. Daarin kwamen zestig koorzangers op engelenvleugels van de grond.

Guido van Oorschot